

День відкритих дверей в НТУ «ХПІ»

23 лютого в спортивному комплексі НТУ «ХПІ» відбувся День відкритих дверей та фестиваль науки «Science is fun», на який завітала рекордна кількість відвідувачів — понад 1500.

Усіх учасників заходу привітав ректор університету професор Євген Сокол (на знімку). У вступній промові він наголосив на важливих нововведеннях в навчальний процес та запросив майбутніх абітурієнтів та їх батьків відвідати стенди інститутів і кафедр.

Із особливою увагою відвідувачі слухали інформацію про особливості вступу до ХПІ та навчання в університеті. До уваги абітурієнтів були сту-

дентська фан-зона, лабораторно-експериментальна зона й майстер-класи, де можна було спробувати себе у ролі дослідника, демонстрація робототехніки та виступи творчих колективів Палацу студентів.

Майбутні вступники мали змогу також пройти експрес-тестування та дізнатися свою готовність до ЗНО.

Фото Валерія Таємницького.

Теплий промінь березневий
Розбудив дзвінку весну.
Ароматом квітів перших
День святковий огорнув.
Він вітання наші щирі

Передасть дівчатам милим,
Щоб жили в добрі і мирі,
Щоб здійснились їхні мрії,
Щоб коханими були,
Щоб у радості цвіли.

Натхненні «канікули» з Політехом Ксенії Мінакової

Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики Ксенія Мінакова — представниця молодого покоління талановитих та перспективних вчених нашого університету. Випускниця ХНУ ім. В.Н. Каразіна працює в ХПІ шість років і за цей час досягла неабияких результатів у науковій та викладацькій сферах. Зараз Ксенія читає лекції з курсів «Фізика», «Квантова механіка», «Фізика твердого тіла» та ін, проводить практичні та лабораторні заняття. Її розробки є плідним продовженням традицій наукових шкіл в області фізики твердого тіла.

«З Ксенією я познайомився 4 роки тому, коли ми почали створювати центр наукового дозвілля молодих вчених «Науковий андеграунд», — розповідає начальник методичного відділу, доцент Сергій Радогуз. — Саме тоді сформувалась команда однодумців, які своїми силами привели до ладу помешкання, що знаходиться на вулиці

Багалія, 13. Згодом цей майданчик став центром кооперації молодих вчених університету. Саме в ньому народилися ідеї низки вже традиційних для Політеху проєктів, як то «Вулична фізика», «STEMCampSchool» тощо. Ксенія відразу проявила себе як активна та комунікабельна людина».

Доцент К. Мінакова — автор близько 100 наукових та навчально-методичних праць, близько 15 із яких входять до наукометричної бази Scopus. Про результати своїх досліджень доповіла на 32 Міжнародних науково-технічних конференціях.

Ксенія двічі поспіль ставала переможцем конкурсу «Кращий молодий науковець НТУ «ХПІ», у 2019 році вона отримала стипендію Харківської обласної державної адміністрації ім. К.Д. Синельникова в галузі фізики і астрономії для молодих вчених, була обрана головою Ради молодих вчених Інженерно-фізичного інституту НТУ «ХПІ».

Під керівництвом доцента К. Мінакової студенти брали участь у Всеукраїнському студентському турнірі з фізики, підготували понад 20 доповідей на студентській конференції. Вона також є керівником студентських науково-творчих об'єднань з фізики «PhysicsBusters» та «Хранителі законів Ф».

Активно займається Ксенія розвитком інклюзивної освіти, є активним учасником Наукових пікніків, Днів відкритих дверей НТУ «ХПІ» (на знімку), «Канікул з Політехом» та інших міських та регіональних науково-популярних освітніх заходів STEM-напрямку, виступала у ролі спікера на II Міжнародному освітньому форумі «New Edu».

Доцент К. Мінакова — один з співорганізаторів та менторів STEM-проєкту за підтримки Посольства США в Україні STEMCampSchool та проєкту науково-популярних заходів у інноваційному освітньому просторі «Арсенал Ідей Україна/Простір ідей: Science&Museums». Ксенія разом із однодумцями стоїть біля витоків багатьох науково-популярних STEM-проєктів, таких як «Physics is Simple», «Science is Fun», «Light is Fun», тощо. Вже два роки вона є одним з представників України у програмі UNESCO та має статус UA National Node UNESCO International Day of Light, єдиною від України пройшла стажування в США за міжнародною програмою лідерства «International Visitor Leadership Program» (IVLP).

Насичене та яскраве життя молодого вченого Ксенії Мінакової. Ми бажали їй, щоб воно було таким і надалі, щоб завжди в житті її супроводжували творчість та натхнення!

Ігор Гаєвий.

ДО 135-РІЧЧЯ НТУ «ХПІ»

Митець зі світу науки і техніки

ДО 175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВІКТОРА ЛЬВОВИЧА КИРПИЧОВА

Масштаб особистості істотною мірою визначає суспільна значущість її діянь. Відзначаючи цього року 135 річницю заснування нашого славного Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», ми водночас відзначаємо 175 років від дня народження його засновника і першого директора, видатного українського та російського вченого, інженера, педагога і справжнього друга студентів Віктора Львовича Кирпичова. Майбутній педагог і вчений народився 12 жовтня 1845 року в Петербурзі. За родинною традицією готуючи себе до військової кар'єри, Кирпичов вступає до Михайлівської артилерійської академії, по закінченню якої в 1868 році працює в ній викладачем. З 1870 року Кирпичов викладає в Петербурзькому технологічному інституті. А в 1885 році стає засновником та директором Харківського практичного технологічного інституту (перша назва нашого університету). Відкриття Харківського технологічного інституту поклало початок народженню в Україні передової науково-технічної школи, яку формували й очолювали найкращі педагоги, вчені та інженери того часу.

Віктор Кирпичов прагнув створити навчальний заклад на основі найсучасніших здобутків у сфері науки і техніки. Для цього він вивчав досвід Західної Європи та Північної Америки. Зокрема, причину успішного поступу Сполучених Штатів у сфері науки й техніки Кирпичов вбачав у наявності в американцях такої важливої для інженера якості, як винахідливість, що виробилася історично, ставши національною рисою американського народу. Тому відношення до винахідників в Америці вирізняється особливою повагою та інтересом. Доказом

цього є величезна кількість патентів на винаходи, котрі щорічно видаються їхнім творцям. Натомість винахідник в Російській імперії, за словами Кирпичова, є «майже зовсім непотрібним членом суспільства, який, не знаючи куди прикласти свій внутрішній запал, береться зазвичай за найфантастичніші проєкти, і діяльність його виявляється цілком марною». Тому для отримання натхнення до механічних винаходів В.Л. Кирпичов радив усім молодим механікам «подихати повітрям Америки і напиться води великих американських річок і озер».

Віктор Львович прагнув перенести передовий світовий досвід підготовки інженерних кадрів на наш ґрунт. Саме тому Кирпичов будує при Харківському технологічному, а пізніше Київському та Петербурзькому політехнічних інститутах, поряд з фізичними та хімічними механічними лабораторіями, в яких студенти, починаючи вже з першого курсу, мали можливість знайомитися з новітніми технологіями, проводити наукові дослідження та випробовувати свої винаходи.

Закінчення на стор. 3.

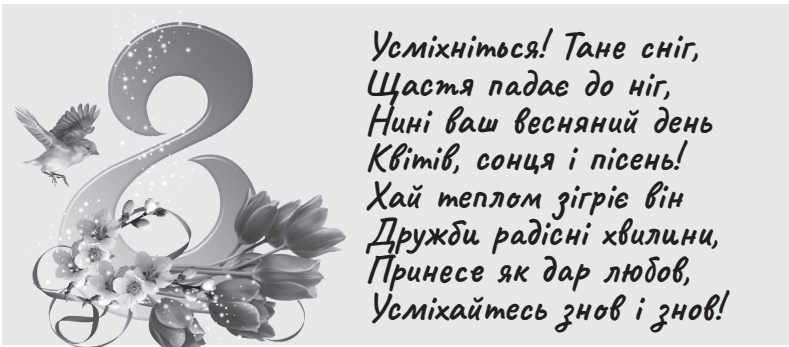
Весняного настрою і затишку в студентському домі!

У невеличкому (відносно) гуртожитку №14 НТУ «ХПІ», що на вулиці Балканській, 19, живуть 220 студентів навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу та факультету соціально-гуманітарних технологій (СГТ). Голова студентської ради Ганна Гайдук (на знімку) називає всіх мешканців дружною командою. «Ми не розділяємося за належністю до різних кафедр, за майбутніми спеціальностями — всі ми студенти Політеху, який нас об'єднує», — говорить дівчина. Самоврядування в гуртожитку здійснює студентська рада, її члени на чолі з Ганною перебувають у постійній комунікації з адміністрацією гуртожитку і своїх інституту та факультету. «Постійно на зв'язку з нами директор інституту БЕМ Олександр Володимирович Манойленко і його заступник з виховної роботи Андрій Володимирович Івахненко, — продовжує Ганна. — Вони проводять збори студентів, допомагають вирішити більш складні питання. Ми прагнемо зробити життя в нашому гуртожитку більш зручним, цікавим. Суботники з благоустрою території проводимо разом, дружно. До порушників порядку в нашому домі ставимося вимогливо і справедливо. Спіткнувся одного разу — даємо час на виправлення. Якщо ж порушує знову: що ж, вибач, друже, але ми не хочемо жити з тобою під одним дахом. Такі рішення, на щастя, доводиться приймати нечасто. У складі студради переважно дівчата, та ми завжди можемо покластися на групу громадського порядку — Володимира Морозова, Артема Федотова та Євгена Тарасенка, вони завжди прагнуть попередити будь-які конфлікти».

Що ж, ми раді за дівчат, які проживають у цьому студентському домі. Адже на варті їх спокою справжні лицарі. Вітаємо мешканок гуртожитку №14 зі святом весни і бажемо їм затишку в їхньому домі і чудового настрою!

Світлана Земляньська.
Фото Ігоря Гаєвого.

Усміхніться! Тане сніг,
Щастя падає до ніг,
Нині ваш весняний день
Квітів, сонця і пісень!
Хай теплом зігріє він
Дружби радісні хвилини,
Принесе як дар любов,
Усміхайтесь знов і знов!

Секрет успеха — состояние гармонии и хорошее настроение!

Летом прошлого года доцент кафедры технической электрохимии В.В. Штефан защитила докторскую диссертацию. Виктория Владимировна — автор двух учебников и учебного пособия, более 10 патентов и учебно-методических пособий, свыше 100 научных публикаций, читает лекции по курсам «Методы защиты от коррозии» и «Коррозия металла», руководит работой трех аспирантов, двое из которых в этом году будут защищать диссертации на получение ученой степени PhD. Среди тех, кому Виктория Владимировна помогла состояться как молодому ученому — Александра Смирнова, победитель Всеукраинских конкурсов студенческих научных работ и олимпиады («Политехник», №14–15 от 15 сентября 2015 г.). В 2016 году Александра защитила кандидатскую диссертацию, научным консультантом которой была Виктория Владимировна Штефан.

Свою преподавательскую деятельность героиня этой публикации успешно сочетает с административной работой — уже 5 лет она возглавляет отдел аспирантуры нашего университета.

«На кафедре технической электрохимии я была студенткой-отличницей, именной стипендианткой вуза, — вспоминает Виктория Владимировна. — Уже тогда я понимала, что ХПИ станет для меня родным на многие годы. Позже любовь к Харьковскому политеху я привила и своей дочери Валерии — студентке 3 курса КН факультета.

Мне очень нравится работа педагога, в свое время я была заместителем декана по учебно-методической работе на факультете технологии неорганических веществ. Приятно видеть, как студенты, которые хотят получить знания, достигают успеха. Как, например, победитель Всеукраинского конкурса студенческих научных работ Наталья Баламут, у которой я была научным руководителем бакалаврской и магистерской научных работ. Многолетний опыт работы в качестве преподавателя пригодился мне в отделе аспирантуры. Наш небольшой коллектив успешно справляется со всеми задачами, которые с каждым годом становятся сложнее. В 2016 году, например, мы провели лицензирование 32 специальностей, а в 2020-м еще одной — «История и археология». Сейчас готовятся к аккредитации 23 образовательно-научные программы подготовки PhD. Активно занимаемся также организацией приема в аспирантуру, размещая всю необходимую информацию на нашем сайте. За последние 5 лет, например, число аспирантов в нашем университете увеличилось до 380 человек».

Виктория Владимировна уверена, что современная женщина должна постоянно находиться в состоянии гармонии — с семьей, детьми, коллегами. И ни на минуту не забывать о собственном душевном равновесии. Ведь как отметил в свое время великий Николай Васильевич Гоголь: «Женщина — существо, в котором боги захотели отразить красоту, подарить миру благо и в нем показать свое присутствие на земле».

Мы поздравляем Вас, Виктория Владимировна, с праздником весны и желаем хорошего настроения и гармонии!

Этот снимок сделан в стеклодувной мастерской (смотри статью рядом), куда часто обращаются за помощью в изготовлении и ремонте стеклянного оборудования сотрудники химических кафедр нашего университета.

Автор статьи и снимка Игорь Гаевой.

Чудового настрою в студентському домі!

Зробити кімнату своїм справжнім домом — таким було прагнення дівчат, коли вони, три подруги з групи СГТ416а, поселилися в гуртожитку №15.

«Ми здружилися одразу, ще на першому курсі, — говорять Наталія Головченко, Олександра Сушко та Маргарита Галушка (на знімку). — Приїхали ми до Харкова з різних міст: Павлограда, Севе-родонецька, Новомосковська. Навчаємось на кафедрі «Педагогіка та психологія управління соціальними системами». Вчитися тут дуже цікаво, навіть захоплююче, працювати в майбутньому ми хотіли б на підприємствах — допомагати людям, створювати сприятливий моральний клімат у виробничих колективах. А поки що нам це вдається з успіхом у нашому гуртожитку, де живемо цікаво й дружно. Ми раді, що наша кімната №308б опинилася серед 10 кімнат, які зайняли 1 місце в конкурсі гуртожитків НТУ «ХПІ» 2019 року.

Напередодні свята 8 березня бажаємо всім мешканкам і співробітницям гуртожитку №15, а також студенткам нашої кафедри й факультету чудового настрою, посмішок і квітів. Вітаємо також викладачів-жінок, які так багато для нас роблять, успішно працюють і при цьому залишаються дружинами, мамами і просто чарівними жінками!».

Весни, наснаги і натхнення

Тендітна, яскрава і завжди усмінена, енергійна і жвава, вона завжди перебуває у русі, у пошуку, їй не властива бездіяльність. Дуже сильна і вольова особистість, яка впевнено йде до мети. «Про кого це?» — запитаєте ви. Усе це про прекрасну жінку, науковця, педагога професора, доктора технічних наук, провідного спеціаліста кафедри технології кераміки, вогнетривів, скла та емалей Галину Миколаївну Шабанову, жінку, яка вміє надихати!

Провідний спеціаліст в області фундаментальних досліджень в'язучих матеріалів спеціального призначення, вчений секретар спеціалізованої вченої ради Д 64.050.03, заступник директора навчально-наукового інституту хімічних технологій та інженерії з наукової роботи, автор багатьох робіт і педагог, який гідно продовжує справу великих попередників і щедро ділиться унікальними знаннями і досвідом зі студентами та молодими колегами. Вона дарує натхнення усім, хто знаходиться поруч, і студенти під керівництвом Галини Миколаївни захищають дипломи з наукової діяльності в галузі «Технічні науки», «Будівництво» та посідають призові місця на олімпіадах та конкурсах наукових робіт. Вона радіє успіхам своїх підопічних і молодих колег, а вони зі щирою повагою ставляться

до Галини Миколаївни. Серед її вихованців 15 кандидатів і 1 доктор наук.

Професор Г.М. Шабанова — один з провідних науковців з дослідження будови багатокомпонентних оксидних систем та створення спеціальних в'язучих матеріалів поліфункціонального призначення на основі їх композицій і керівник наукового напрямку створення фізико-хімічних основ одержання нового класу спеціальних цементів та бетонів на їх основі. Її науковий здобуток високо цінують. Професор Г.М. Шабанова має значний

авторитет у вищих навчальних закладах, науково-дослідних інститутах, на підприємствах та фірмах України, країн СНД та далекого зарубіжжя. Вона стала переможцем XXI обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» у номінації «Науковець», і на церемонії нагородження, що відбулася у грудні минулого року, Галину Миколаївну (на знімку — друга зліва) прийшли привітати її учні, з якими професор Шабанова багато років поділяла радість відкриттів і перемог.

Підготувала Марина Абрамчук.

«Стеклодувка»: «второе дыхание»

Наш политехнический городок — один из самых старинных, красивых и впечатляющих в Украине. Кампус ХПИ имеет богатую 135-летнюю историю, к его созданию в свое время «приложили руки» такие известные архитекторы, как Р.Р. фон Генрихсен и А.Н. Бекетов. Корпуса главный аудиторный, химический, ректорский электрокорпус и другие величественные здания университета служат визитной карточкой архитектурного шедевра под названием Харьковский политех. Не затерялось среди многоэтажных корпусов ХПИ и небольшое здание стеклодувного отделения учебно-производственного центра нашего университета.

«Наша «стеклодувка» построена в далеком 1882 году, тогда она была частью опытного газового завода, где с 1885 года проводились занятия для студентов химического отделения, и вырабатывалась энергия для освещения территории практического технологического института (ныне НТУ «ХПИ»), — рассказывает инженер 1 категории кафедры интегрированных технологий, процессов и аппаратов, стеклодув Игорь Николаевич Красиля. — В 1960-е годы в стеклодувном отделении работали один бригадир и 6 стеклодувов, которые создавали сложнейшее стеклянное оборудование для нужд кафедр ХПИ. Среди этих мастеров был и мой учитель Владимир Павлович Безвесильный, посвятивший своему любимому делу полвека. Поделится со мной своим бесценным опытом и мой наставник — Сергей Геннадиевич Павленко. Благодаря его знаниям и моему стремлению я уже довольно скоро добился результата. Моей первой работой стал стеклянный холодильник. А еще один мой учитель Олег Александрович Джуравец познакомил меня с уникальной техникой напыле-

Щиро радію, що обрала наш університет!

Коротко про героїню нашого бліц-інтерв'ю: магістрант Оксана Рак — стипендіат Верховної Ради України; кращий учасник науково-дослідної роботи студентів НТУ «ХПІ» 2018 року; учасниця навчального візиту до Польщі Study tours to Poland. Як переможець конкурсу «Харчові технології 2018» побувала на Міжнародній кондитерській виставці ISM у м. Кельн, Німеччина, а минулого року працювала за програмою стажування молоді в апараті Верховної Ради України.

«Політехнік»: З якими враженнями Ви закінчуєте навчання в НТУ «ХПІ», на своїй кафедрі?

Оксана: Я навчаюсь на кафедрі органічного синтезу і нанотехнологій за спеціальністю «Харчові добавки та косметичні засоби». Починаючи з першого курсу викладачі кафедри своєю віддачею і обізнаністю зуміли зацікавити і прищепити любов до предметів за фахом. Я із задоволенням відвідувала пари і старанно виконувала усі завдання та додаткові роботи.

Можу із впевненістю сказати, що у мене залишилися лише хороші, позитивні враження за період навчання. Зважаючи на міжнародне визнання НТУ «ХПІ», я щиро радію, що обрала саме цей університет для здобуття вищої освіти.

Хочу подякувати кожному викладачеві своєї кафедри та університету за той неоціненний досвід, як життєвий, та і науковий, який ви передаєте студентам за період їх навчання.

«Політехнік»: Чим збираєтесь займатися після отримання диплому?

Оксана: Я свідомо і відповідально поставилася до вибору спеціальності та майбутньої професії. Тому, звичайно, після

закінчення університету прагну реалізувати свої знання на підприємстві харчової чи косметичної промисловості. Хочу віддано працювати і стати висококваліфікованим працівником у даній галузі!

Підготувала Світлана Землянська.

Митець зі світу науки і техніки

Закінчення. Початок на стор. 1.
Кирпичов увів у класичну систему навчання виробничу практику, по-ставивши теорію на міцну практичну основу оволодіння професійними знаннями, уміннями й навичками. Особливо уваги Кирпичов приділяв розвитку в інженері винахідливості, яку пов'язував не лише з високим рівнем знань, а й з багатою фантазією особистості. Про це він, зокрема, зауважував у своїй відомій статті «Значення фантазії для інженерів», в якій назвав фантазію особливим дарунком богів, яка не може бути придбана довгочасною вправою. Особливо вона потрібна, на думку педагога, в математиці. «Фантазія потрібна математику для того, щоб придумувати нові прийоми, нові побудови... Математика дає нам зразки найсмисливіших результатів фантазії, в ній створилися, можна сказати, найбільш сміливі концепції людського генія — поняття про простір чотирьох та більше вимірів, та про неевклідову геометрію». Тому всіх визначних вчених і винахідників Кирпичов називав фантазерами, серед яких почесне місце він відводив Архімеду та Леонардо да Вінчі, котрих вважав напівбогами. Віктор Кирпичов був прекрасним педагогом, чий лекції у поєднанні з практичним навчанням викликали великий

інтерес у студентів. Віктор Львович не лише передавав духовні дари у вигляді знань, а й заохочував студентів до самостійної думки, до власних досліджень та технічної творчості. Серед навчальних книг видатного педагога слід назвати підручник у двох частинах «Опір матеріалів». Прикладом просто-го та ясного викладу найскладніших питань теоретичної механіки стала його книга «Бесіди про механіку».

Як відомо, Віктор Львович Кирпичов був не лише прекрасним педагогом, вченим та інженером, а й великим другом і захисником студентів. Коли київська поліція почала репресії проти студентів, котрі виступили проти побиття поліцією студентів у Петербурзі в традиційний день університетського свята — 8 лютого 1899 року, Кирпичов відмовився пропускати каральні органи на територію заснованого ним Київського політехнічного інституту. Його девізом стали слова «Рятуйте студентів від поліції». В листі до міністра С.Ю. Вітте Віктор Львович писав: «Я ставлюся до студентів, як до рідних дітей, і загибель кожного з них для мене однаково тяжка. Мені залишилося недовго жити, і тим важливіше для мене в останні роки діяти згідно з переконаннями всього мого життя».

У 1902 році після придушення студентського страйку Віктор Кирпичов подає у відставку і їде до Петербургу, де займається будівництвом Петербурзького політехнічного інституту, в якому вже не в якості директора, а в якості консультанта працює до кінця своїх днів. 20 жовтня 1913 року Віктор Кирпичов відійшов у вічність.

Віктор Львович Кирпичов був і залишиться для всіх нас широю, порядною, багатогранною і творчою особистістю, людиною, яка, за словами його учня П. Козьміна, «вміла в науці знаходити поезію і яка до машини логіки прикладала важіль натхнення і фантазії».

Олександр Пономарьов, професор, Максим Черемський, асистент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна.

До 110-річчя Миколи Олександровича Соболя

Микола Олександрович Соболев — випускник 1936 року Харківського механіко-машинобудівного інституту (нині НТУ «ХПІ»), лауреат Державної премії, директор Харківського заводу транспортного машинобудування ім. В.А. Малишева, перший заступник голови Ради Міністрів УРСР з промисловості.

Працюючи на Харківському паровозобудівному заводі, Микола Олександрович без відриву від виробництва в 1936 році з відзнакою закінчив Харківський механіко-машинобудівний інститут, отримавши кваліфікацію інженера-механіка. У цей час він був одним з активних учасників створення і випробувань легендарного танка Т-34 і двигуна В-2, а під час війни був організатором робіт з ремонту танків. У 1947 році в якості начальника виробництва, а в 1949 році — головного інженера Харківського заводу транспортного машинобудування ім. В.А. Малишева — став організатором наукових і технологічних робіт зі створення та організації серійного виробництва перших магістральних тепловозів ТЕ-1 і дизелів Д-50 до них, а також створення двосекційних тепловозів ТЕ-2. У цей час під його керівництвом були розроблені технології і освоєно виробництво спеціальної техніки: гусеничних артилерійських тягачів високої прохідності, шляхо-прокладчиків, машин для трансарктичних переходів та ін. За розробку інноваційних технологій при створенні і освоєнні серії спеціальної техніки на основі гусеничного тягача АТ-Т

пловозну тягу, для чого було освоєно серійне виробництво тепловозів ТЕ-2. Це якісно змінило увесь залізничний транспорт і стало основою інтенсивного розвитку всього народногосподарського комплексу України. Надалі під керівництвом М.О. Соболя були

створені і випробувані унікальний для того часу 4-тактний дизельний двигун Д70 і потужний танковий турбопоршневий дизель 5ТДФ, що вивело Харківський завод транспортного машинобудування до числа світових лідерів дизелебудування.

Як відомий новатор-машинобудівник і організатор промисловості в 1958 році Микола Олександрович Соболев очолив Рад народного господарства Харківського економічного регіону, де під його керівництвом були введені в експлуатацію Куп'янський ливарний завод, Лозівський ковальсько-механічний завод, Харківський інструментальний завод, завод «Харпластмас», а в 1962 році він став ініціатором будівництва харківського метро.

У 1972 році М.О. Соболев пішов на пенсію, а 22 квітня 1991 року його не стало. Микола Олександрович був похований у Києві.

За заслуги в справі посилення промислового потенціалу держави М.О. Соболев нагороджений 8 орденами і багатьма медалями. За його видатні заслуги Вчена рада Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» прийняла рішення встановити пам'ятку дошки Миколі Олександровичу Соболеву на головному аудиторному корпусі НТУ «ХПІ», де він навчався в 1931–1936 роках.

Віталій Єпіфанов, директор навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту НТУ «ХПІ».

«Сильна мова — сильна держава»

На XXX-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, яка відбулася 26 жовтня — 17 листопада 1999 року в Парижі було оголошено Міжнародний день рідної мови. Його відзначають щорічно 21 лютого, починаючи з 2000 року, що сприяє мовному розмаїттю та зближенню культур.

Наша держава має багату мовно-етнічну палітру, але абсолютну більшість населення України складає українська етнічна спільнота. Тому саме українській мові Конституцією України надано статус державної. У цей непростий час утвердження української мови як державної, зміцнення її в культурному та інформаційному просторі є, певною мірою, елементом національної безпеки України. До свят-

кування Міжнародного дня рідної мови 20 лютого під час екскурсії до Музею історії НТУ «ХПІ» залучилися разом зі своїм викладачем доцентом Дмитром Данильченком студенти-першокурсники групи Е-119в навчально-наукового інституту енергетики, електроніки та електромеханіки, які взяли участь у флеш-мобі «Сильна мова — сильна держава».

Ті, для кого рідною мовою є українська, прочитали відомий вірш Василя Симоненка «Ти знаєш, що ти — Людина».

Ганна Бистріченко, директор Музею історії НТУ «ХПІ».

У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ ТАНКОВИХ ВІЙСЬК НТУ «ХПІ»

ЗНАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ — ПЕРШИЙ КРОК ДО НАТО

Члени екзаменаційної комісії перевірили знання четвертокурсників факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки на комплексному екзамені з іноземної мови.

Значна увага приділялась термінології військової сфери та структури Збройних Сил НАТО. Кращими у володінні англійською мовою екзаменаційна комісія відзначила курсантів Максима Черепа, Олександра Рєвкова, Кирила Максимовича та Андрія Антонова.

З метою переходу Збройних Сил України на стандарти НАТО у навчальному закладі впроваджено англійське середовище. Для подолання психологічних бар'єрів в англійському спілкуванні під час проведення будь-яких занять, викладачі надають курсантам основні терміни змістового модулю англійською мовою. Перед майбутніми офіцерами відкриваються нові перспективи для вдосконалення мовної практики.

З 3 та 4 лютого курсанти факультету озброєння та військової техніки на комплексному екзамені з іноземної мови доводили екзаменаційній комісії своє право на отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Кращими у володінні англійською мовою екзаменаційна комісія відзначила курсантів Дмитра Грошева, Петра Тарасюка та Дмитра Шевченка.

ТЕОРІЯ ПІДТВЕРДЖУЄТЬСЯ ПРАКТИКОЮ

З 3 та 4 лютого у Військовому інституті танкових військ курсанти четвертого курсу факультету озброєння та військової техніки складали комплексний екзамен за циклом професійної підготовки. Для більш наочних та розгорнутих відповідей під час теоретичної складової комплексного екзамену курсанти використовували навчальні плакати та діючі стенди, а практичну складову відпрацьовували безпосередньо на зразках бронетанкового озброєння та військової техніки, де демонстрували свої знання, вміння й навички за фахом.

Голова екзаменаційної комісії полковник Сергій Байцурак відзначив кращих курсантів: Олександра Кир'яна, Віктора Полякова, Олександра Колотушкіна, Сергія Довжика та Володимира Бульбаха.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІР

На базі інституту 4 лютого відбувся організаційно-методичний збір особового складу військових комісаріатів, бригад та батальйонів територіальної оборони ОК «Схід». Військовослужбовці ознайомилися з можливостями й методиками використання мультимедійного програмного комплексу МПК-Т64Б, 3D-турами та інтерактивними навчальними посібниками щодо вивчення зразків озброєння та військової техніки, а також із програмою щодо оцінки та прогнозування радіаційної, хімічної обстановки.

МАЙБУТНІ ФАХІВЦІ ВІЙСЬК РХБ ЗАХИСТУ ДОВЕЛИ СВОЮ ПРОФЕСІЙНІСТЬ

10 та 11 лютого курсанти четвертого курсу факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки військ складали комплексний екзамен за фахом. Екзаменаційна комісія перевірила теоретичні знання та практичні навички бакалаврів. Теоретична складова екзамену містила питання з дисциплін «Аналітична та колоїдна хімія» та «Бойові токсичні, хімічні речовини та методи індикації токсичних речовин». Під час перевірки практичних знань курсанти доповідали членам комісії призначення, тактико-технічні характеристики та склад спеціальних приладів. Військовослужбовці також відпрацьовували нормативи з підготовки цих приладів до роботи та нормативи із визначення отруйних речовин у повітрі.

Заступник голови екзаменаційної комісії полковник Юрій Ситник відзначив кращих курсантів. Це Вадим Лойченко, Сергій Кулініч, Олександр Рєвков та Максим Череп.

СТАЛИ БАКАЛАВРАМИ

Впродовж трьох тижнів курсанти четвертого курсу доводили екзаменаційній комісії своє право на отримання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Більше ста вихованців навчального закладу у ході комплексних екзаменів демонстрували членам комісії рівень своїх теоретичних та практичних знань за фахом. За результатами проведення атестації курсантів за освітніми програмами «Експлуатація та ремонт бронетанкової техніки та озброєння» спеціальність 255 «Озброєння та військова техніка», «Радіаційний, хімічний, біологічний захист та екологічна безпека

військ» спеціальність 254 «Забезпечення військ (сил)» 14 лютого відбулося підсумкове засідання екзаменаційної комісії. Диплом бакалавра із відзнакою отримали 9 курсантів.

П'ЯТА РІЧНИЦЯ БОІВ ЗА ДЕБАЛЬЦЕВЕ

18 лютого виповнилася п'ята річниця завершення бойових дій на сході України в ході зимової кампанії 2014–2015 років на Дебальцівському плацдармі та планового відходу військ (сил) з району міста Дебальцеве. 17 лютого, під час загального шиккування на стройовому плацу Військового інституту танкових військ особовий склад навчального закладу вшанував хвилиною мовчання пам'ять всіх загиблих військовослужбовців, які ціною власного життя захищали волю і незалежність нашої держави від підступного російського окупанта у ході запеклих боїв за Дебальцевський виступ.

У своїй промові начальник інституту полковник Олександр Серпухов відзначив військовослужбовців, які також брали участь у боях за Дебальцеве, а зараз проходять службу та здобувають військову освіту в навчальному закладі.

Після урочистого маршу в Храмі Святого мученика Іоанна Воїна капелан інституту отець Олександр провів поминальну Панахиду за загиблими українськими воїнами у ході бойових дій на Дебальцівському плацдармі та випускниками навчального закладу, які віддали своє життя у війні.

Протягом дня з усіма категоріями військовослужбовців проводилося командирське інформування щодо бойових дій на сході України в ході зимової кампанії 2014–2015 років.

Олександр Срібний, офіцер відділення морально-психологічного забезпечення лейтенант.

Для керамічної промисловості

На адресу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» надійшов лист від Генерального директора ТОВ «Пісківський завод скловиробів» М. Карахтанова. Керівництво підприємства дає високу оцінку підготовці кадрів НТУ «ХПІ». «Кафедра технології кераміки, вогнетривів, скла та емалей здійснює якісну підготовку фахівців для нашої галузі. Це підтверджує проходження переддипломної практики на нашому підприємстві студентами Є. Суком (керівник професор Л.Л. Брагіна) та Б. Карпуніним (керівник професор Я.М. Пітак), які будуть і далі працювати на ТОВ «Пісківський завод скловиробів».

Ми зацікавлені у подальшій співпраці з НТУ «ХПІ». В даний час підприємство потребує інженера-технолога, скловара — ваших випускників, фахівців у галузі виробництва скла», — говориться в листі.

Нагадаємо, що в листопаді відбулися традиційні зустрічі (на знімку) з роботодавцями в рамках «Презентації випускників 2019–2020». Кафедру технології кераміки, вогнетривів, скла та емалей відвідали представники 13 провідних підприємств галузі. Це і «Харківський плитковий завод», і ТМ AGNI «Харківський ювелірний завод», ТОВ «ПЛЮС ОБ'ЄКТ», АТ «УкрНДІ вогнетривів ім. А.С. Бережного» та ін. Усі підприємства співпрацюють з закордонними партнерами, розвиваються і готові забезпечити студентів місцями проходження виробничої чи переддипломної практик. Так у квітні цього року бакалаври кафедри будуть прийняті названими підприємствами для проходження виробничої практики.

Інженер Олена Гущина.

Харківський політехнічний інститут, його зростання й розвиток, історія давня і новітня... Їх створювали видатні особистості, яких за 135 років було в нашому університеті немало. Сьогодні, готуючись до ювілею нашого ХПІ, ми згадуємо тих, хто полишив найбільш помітний слід у пам'яті сучасників, з кого починався розвиток нових напрямків наукових досліджень і підготовки спеціалістів.

Для нього не було малих справ

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА Б.Т. БОЙКА

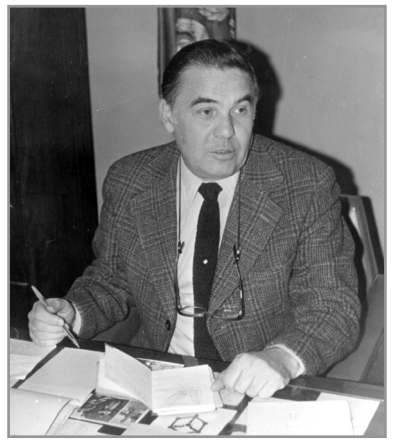
26 лютого виповнилося б 90 років Борису Тимофійовичу Бойку — Заслуженому діячеві науки і техніки України, докторові фіз.-мат. наук, професору, засновникові кафедри фізичного матеріалознавства для електроніки та геліоенергетики. Все його життя було пов'язане з Харківським політехнічним. У 1949 році він студентом увійшов до інституту, а 2009 року залишив його назавжди...

Аспірант професора Л.С. Палатника — засновника школи фізики тонких плівок, кандидат наук, стажер американського університету Вирджинії, де він створив лабораторію для проведення експериментів на сучасному рівні, Борис Тимофійович весь отриманий за кордоном досвід використав у рідному ХПІ. Створена ним електроннографічна лабораторія виконувала величезну роботу, багато її співробітників і аспірантів захистили кандидатські дисертації. 1971 року Борис Тимофійович захистив докторську дисертацію і став професором кафедри фізики металів, був одним з ініціаторів створення фізико-технічного факультету, його першим деканом. Протягом 6 років (1973–1979 р.р.) професор Б.Т. Бойко працював у науковому секторі секретаріату ЮНЕСКО (Париж, Франція) та був відповідаль-

ним за міжнародну програму ЮНЕСКО з використання сонячної енергії.

Після повернення професор Б.Т. Бойко розпочав інтенсивну наукову та організаційну діяльність на кафедрі «Фізика металів» з розвитку нового наукового напрямку в галузі матеріалознавства для електроніки та геліоенергетики. Вже у 1983 році у Харківському політехнічному інституті вперше у практиці вітчизняної вищої школи була розпочата підготовка інженерів-фізиків у галузі матеріалознавства для геліоенергетики. Це й заклало основи створення у 1988 році випускаючої кафедри «Фізичне матеріалознавство для електроніки та геліоенергетики» (ФМЕГ).

У галузі електроніки кафедра запровадила численні винаходи на підприємствах електронної промисловості, у галузі геліоенергетики її науковці розробили сонячні батареї космічного призначення та плівкові фотоелектричні перетворювачі сонячної енергії для широкомасштабного наземного використання. Кафедра була єдиним представником України — учасником Європейських програм з застосування сонячної енергії (INTAS94–3998, INTAS96–0206, 7IPO5129) та асоційованим членом центру з використання сонячної енергії Баден-Вюртембергу (ZSW Штутгарт, Німеччина).

Про Бориса Тимофійовича можна сказати багато. Він через усе життя проніс велику любов до справи, якій присвятив себе. Для нього не було великих або малих справ, усі були важливими. І він не боявся їх відстоювати, боротися за них. Саме ці якості, великий внесок вченого, талановитого організатора науки і роблять його постать однією з найбільш яскравих у новітній історії нашого НТУ «ХПІ».

За матеріалами публікації «Для нього не було малих справ», Г. Хрипунов, зав. кафедри ФМЕГ, д. т. н. («Політехнік» №7–8 від 15.03. 2010).

СПОРТ

Початок весняного семестру спортсмени-політехніки розпочали з перемог на національних та міжнародних аренах

САМБО

Наприкінці січня у Сумах відбувся чемпіонат України з самбо серед юніорів. Переможницею змагань стала Мирослава Савченко (СГТ-1186), яка також виконала норматив майстра спорту України.

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Троє наших легкоатлетів, які взимку успішно захистили дипломи магістрів, успішно стартували на командному чемпіонаті України з легкої атлетики (31 січня — 1 лютого, м. Суми). Ярослав Ісаченков і Оксана Мартинова (випускники СГТ факультету) на знімках справа — перемогли у стрибках у довжину. Оксана на цьому турнірі виконала норматив майстра спорту України з легкої атлетики. Лілія Клінцова (випускниця КІТ факультету) стала срібною призеркою у стрибках у висоту.

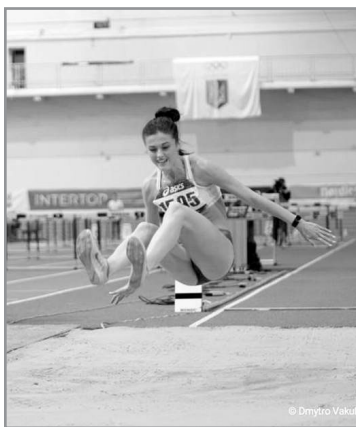
14–16 лютого у Мукачеві відбувся чемпіонат України з легкоатлетичних метань серед дорослих, молоді, юніорів та юнаків. У віковій категорії U-20 (юніори) Андрій Петренко (СГТ-118а) став бронзовим призером у метанні списа з результатом 57,08 м. Тренують Андрія Валентина Шаповалова та Альберт Любієв.

КАРАТЕ

Олександр Кічерман (СГТ-117) здобув перемогу у Міжнародному турнірі з карате «Edu Do Cup 2020», який проходив в Таллінні (Естонія) на початку лютого.

Нещодавно Олександр отримав Подяку «за особистий внесок у піднесення міжнародного авторитету України» від Міністерства освіти і науки України.

Марія Долгарева.

«Хочу стать именитой спортсменкой!»

Студентка 2 курсу кафедри физвоспитания, староста группы СГТ-1186 Мирослава Савченко успешно защищает спортивную честь нашего университета на турнирах по самбо. На 1 курсе на соревнованиях она занимала 2 и 3 места, а в этом учебном году стала победителем чемпионата Украины среди женщин, где выполнила норматив мастера спорта Украины, и чемпионата Украины среди юниоров. Здесь Мирослава завоевала право выступить на чемпионате Европы среди юниоров, который состоится в апреле в Болгарии.

«Это будут самые важные для меня состязания, и я усиленно к ним готовлюсь, — говорит героиня этой публикации. — Быть собранной, уверенной в своих силах, настроенной на победу меня научил мой первый тренер из моего родного Лисичанска Геннадий Николаевич Тростянский. В Харькове же я тренируюсь у его сына Станислава Геннадиевича и у Юрия Андреевича Ляшуги. Мне очень хочется добиться хороших результатов на международных турнирах! Таких как двукратная чемпионка мира, чемпионка Европы по дзюдо украинка Дарья Билодид. Она всего лишь на год меня старше, но уже стала такой именитой спортсменкой!».

Самбо Мирослава занимается уже 7 лет. Она считает, что каждодневные тренировки позволяют держать себя в отличной физической форме и, если понадобится, дать достойный отпор хулиганам. Поверьте, эта хрупкая и изящная девушка сможет постоять за себя!

Мы поздравляем Мирославу с достигнутыми победами и желаем ей применять свою силу и болевые приемы только на спортивных турнирах!

Игорь Гаевой.

КОЛОНКА ЮВІЛЯРА

Міцного здоров'я та невичерпного оптимізму!

10 березня виповнюється 65 років із дня народження гарного фахівця та чудової людини — учбового майстра кафедри «Теоретичні основи електротехніки» І.Г. Труфена.

Вся професійна діяльність Івана Георгійовича з 1995 року пов'язана з кафедрою ТОЕ. Він досвідчений спеціаліст у галузі контрольно-вимірювальних приладів і електронних пристроїв. Завдяки своєму професіоналізму і відповідальності всі роботи з профілактики, наладки, удосконалення і ремонту обладнання навчальних лабораторій кафедри виконуються вчасно та якісно. Кандидатські та докторські роботи, тема яких пов'язана з необхідністю отримання експериментальних даних та побудовою обладнання, електронних схем, виконані завдяки досвіду Івана Георгійовича.

На кафедрі він незамінна людина, тому що лабораторні стенди, прилади та експериментальне устаткування кафедри «підкорилися» тільки йому. А коли Іван Георгійович допомагає викладачам при проведенні лабораторних робіт та працює зі студентами, вони у захваті від того, що отримують не тільки теоретичні знання, а й корисні

практичні навички.

Крім своїх професійних якостей, Іван Георгійович — дуже щедр, сердечний та неймовірно добра людина, яка допомагає кожному. Він — люблячий чоловік, батько, дідусь. Нам дуже пощастило, що доля звела нас з ним!

Шановний Іване Георгійовичу, вітаємо Вас зі святом і бажаємо міцного здоров'я, щастя, невичерпного оптимізму! Ви дуже позитивна та сонячна людина, тому нехай Вас оточують такі ж люди!

Колектив кафедри теоретичних основ електротехніки.

ВИСТАВКИ

«Хочу це запам'ятати...»

«Хочу це запам'ятати» — назва персональної фотовиставки Олександра Шмуглякова, що протягом лютого експонувалася в науково-технічній бібліотеці НТУ «ХПІ». Це перша персональна виставка автора, і не випадково вона експонується саме в Харківському політехнічному, адже Олександр Вікторович — представник відомої династії політехніків. Дід, професор Лазар Соломонович Шмугляков, 43 роки свого життя присвятив праці на кафедрі «Гідрравлічні машини», батько, Віктор Лазаревич, закінчив інженерно-фізичний факультет. Тож у Олександра не було вибору — він також пішов здобувати вищу освіту у Політех. Дитячі роки і юність пройшли у затишних зелених дворах в серці Харкова, в історичних будівлях Політеху.

Так склалася доля, що Олександр Вікторович покинув Україну у далекі 80-і роки, і лише зараз повернувся до рідного Харкова. Його виставка — це спроба автора зібрати разом своїх друзів, яких за життєвими обставинами Олександр не бачив більше тридцяти років. Незважаючи на тривалий час розлуки з Батьківщиною, виставку відвідала мабуть чи не вся творча громадськість Харкова, щоб зустрітись, підтримати автора, а головне — згадати щасливі роки шкільного та студентського життя. Це — художники, фотографи, письменники, науковці та просто поціновувачі мистецтва фотографії.

Сьогодні Олександр Вікторович проживає в Ізраїлі (м. Хайфа), працює в дослідницькій лабораторії IBM, де займається питаннями безпеки даних. У вільний час фотографує. Художня фотографія для автора — це хобі, яке допомагає виразити його внутрішній світ, а кожна фотографія — це мить, яка може увійти в історію.

Колектив бібліотеки вдячний Олександру Вікторовичу, що саме її локації він обрав для експонування своєї виставки. Зичимо автору творчої наснаги, нових здобутків та чекаємо на нові зустрічі.

Нагадаємо користувачам, що організація творчих заходів — одна із яскравих особливостей нашої бібліотеки. Слідкуйте за нашими заходами на сайті НТБ НТУ «ХПІ» та у соціальних мережах.

Лілія Бондаренко, завідувач відділу НТБ. Фото Ігоря Гаєвого.